

God vård för ett friskare liv – astma och allergi

Cirka 4 miljoner människor har någon form av allergisk sjukdom eller överkänslighet. Av dessa har 800 000 så pass stora besvär att det påverkar deras dagliga liv. Allergiska reaktioner kan vara direkt livshotande.

Astma och allergi är folksjukdomar som samhället behöver uppmärksamma. Än mer än vad som görs i dagsläget. Astma- och Allergiförbundet arbetar för att människor med astma och allergi ska ha tillgång till bra vård och behandling oavsett var i landet man bor.

Vi vill att människor med allergisk sjukdom ska få en tidig och riktig diagnos för att kunna leva ett så bra och fullgott liv som möjligt. Vi vill att ny kunskap ska spridas snabbare än vad som sker idag.

Här har samlat ett antal punkter som vi tror är nödvändiga för en god vård för människor med någon allergisjukdom:

Nationella riktlinjer för allergisjukdomar – för att alla de cirka 4 miljoner människor med någon allergisjukdom ska få tillgång till bra och jämlik vård och behandling.

Certifierade astma, allergi och KOL-mottagningar i primärvården. På astma/allergi/KOL-mottagningarna finns kunskap och resurser samlade på en och samma plats. Här finns möjlighet till utredning, behandling och uppföljning av astma, allergi och KOL. Dessutom kan man få hjälp med kost, motion och att sluta röka. (Skåne -modellen)

Tillgång till specialistvård för de som inte kan tas om hand inom primärvården - det finns idag ca 70 vuxenallergologer i landet som är verksamma inom landsting eller på en privat klinik. Vissa landsting saknar helt allergologer.

Fler allergikonsulenter – en viktig länk mellan sjukvården, hemmet och förskolan/skolan.

Socialstyrelsens riktlinjer för astma/KOL ska följas av landstingen och regionerna. Det innebär bland annat:

- Vård med interprofessionell samverkan, där olika professioner ska samverka.
- Patienter med astma ska erbjudas utbildning och en skriftlig behandlingsplan som stöd till egenvård. Även till föräldrar med barn med astma och/eller allergi.
- Astmautredning vid andningsbesvär hos barn.
- Riktad allergiutredning med blodprov eller pricktest av misstänkt utlösande allergen.
- Uppföljning och återbesök.

Allergivaccination - betydligt fler av de som uppfyller kriterierna för allergivaccination borde få möjlighet till vaccination. Det är den enda behandling som påverkar grundorsaken till allergin och inte bara syftar till att lindra symtomen.

Patientcentrerad vård – den som lever med astma eller någon annan allergisk sjukdom ska ha möjligheter att aktivt medverka i och delta i planeringen av den egna vården. Vården ska utformas efter den enskildes behov och se till hela människan.

Egenvård – den som lever med astma eller någon annan allergisk sjukdom ska kunna ta ett stort eget ansvar för egenvård. Hälso- och sjukvården måste förse den som har en kronisk sjukdom med verktyg för att det ska fungera.

Luftvägsregistret – för att hålla koll på just de data som är viktiga för att säkerställa att den enskilda individen får vård utifrån bästa tillgängliga kunskap.

Exempel på kostnader

Kostnaderna för astma är 7 miljarder kr per år.

Den totala årliga kostnaden för allergisk rinit inkluderande produktionsbortfall, läkemedel och sjukvårdskostnad är 12 miljarder kronor.

Den ökade kostnaden för familjer där ett barn har allergi för ett baslivsmedel uppgår till 35 000 – 42 000 kronor per år, för en vuxen person är siffran 72 000 kronor.

Hur kan läns- och lokalföreningarna bidra?

Flera landsting och regioner bildar nu lokala eller regionala astma/KOL-råd. Ett gott exempel är programrådet i region Uppsala. Astma-KOL-råden arbetar för att säkerställa att nationella riktlinjer och behandlingsstrategier implementeras. Det övergripande målet är god vård inom astma-KOL området. I varje råd ska en patientrepresentant från Astma- och Allergiföreningen och HjärtLung-föreningen ingå.

Om din förening ännu inte fått frågan om att ingå i ett lokalt astma/KOL råd, hör gärna av er till det egna landstinget. I flera landsting finns det kontaktpersoner, *se bifogad länk*.

- Kommer det att bildas ett regionalt astma/KOL råd i din region?
- Hur kommer patientföreningarna in i bilden? Tala om att ni gärna deltar i rådet utifrån ett patientperspektiv.
- Vad blir nästa steg, hur går ni vidare?

Frågor:

Ulf Brändström, Generalsekreterare, 070-7952286